

**FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA**

Prednacr

ZAKON O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

Sarajevo, septembar 2005.godine

ZAKON O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se upravljanje i vođenje evidencija o poljoprivrednom zemljištu, zaštita, promjena namjene poljoprivrednog zemljišta i plaćanje naknade, korištenje poljoprivrednog zemljišta i zabrana nomadske ispaše stoke, uređenje, raspolaganje poljoprivrednim zemljištem, nadzor nad provođenjem ovog zakona, kaznene odredbe, kao i ostala značajna pitanja koja se odnose na poljoprivredno zemljište.

Član 2.

Poljoprivredno zemljište, kao prirodno bogatstvo i dobro od opšteg interesa za Federaciju BiH i državu BiH, uživa posebnu zaštitu i koristi se za poljoprivrednu proizvodnju i ne može se koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Član 3.

Poljoprivrednim zemljištem, u smislu ovog zakona smatraju se: oranice, vrtovi, voćnjaci, vinogradi, livade, pašnjaci, ribnjaci, trstici i močvare.

Katastarska kultura poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana utvrđuje se prema podacima iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina, dok se ne dokaže suprotno.

Obradivim poljoprivrednim zemljištem, u smislu ovog zakona, smatraju se: oranice, vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade.

Poljoprivrednim zemljištem smatraju se i zemljišta u inundacionim područjima (zemljišta između nasipa za odbranu od voda i vodotoka rijeka).

Minirano poljoprivredno zemljište kao i zemljište za koje se opravdano sumnja da je minirano, smatra se poljoprivrednim zemljištem od dana njegovog deminiranja.

Zapušteno zemljište, u smislu ovog zakona je neobrađeno zemljište koje je zakorovljeno i obraslo višegodišnjim rastinjem.

Član 4.

Cilj donošenja zakona je zaštita, racionalno i namjensko korištenje poljoprivrednog zemljišta u cilju očuvanja zemljišta, kao neobnovljivog prirodnog resursa, bez obzira u čijem je vlasništvu, te usklađivanje interesa svih subjekata u korištenju poljoprivrednog zemljišta u privredno-ekonomskom razvoju zemlje.

Član 5.

Nosioci prava vlasništva na zemljište iz člana 3. stav 1. ovog zakona ne mogu biti strana fizička i pravna lica, osim ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Član 6.

Zemljište koje se nakon privođenja poljoprivrednoj proizvodnji smatra poljoprivrednim, uvrštava se u jednu od kultura poljoprivrednog zemljišta.

Član 7.

Neizgrađeno građevinsko zemljište, do privođenja konačnoj namjeni, mora se održavati sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Pod održavanjem poljoprivrednog zemljišta sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju smatra se sprječavanje njegove zakorovljenosti i obrastanje višegodišnjim rastinjem.

Poljoprivredno zemljište, kojem je planom prostornog uređenja utvrđena druga namjena, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju sve dok rješenje o odobrenju za građenje objekata, odnosno vršenje drugih radova ne postane konačno.

Član 8.

Nadležni organi uprave u Federaciji, kantonima, gradovima i opštinama, koji upravljaju poljoprivrednim zemljištem, dužni su obezbjediti da se poljoprivredno zemljište koristi u skladu sa odredbama ovog zakona.

II EVIDENCIJE

Član 9.

Kantonalni organi uprave nadležni za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: kantonarno ministarstvo) dužni su voditi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, odnosno kojim država raspolaže.

Kantonarno ministarstvo vodi posebnu evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje je dato pod zakup, koncesiju ili je promijenilo namjenu korištenja.

Pravna lica su dužna voditi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje koriste ili kojim upravljaju, odnosno kojim raspolažu.

Gradski, odnosno opštinski organi uprave nadležni za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: gradski-opštinski organ uprave) dužni su voditi evidenciju o obradivom i neobradivom poljoprivrednom zemljištu po katastarskim kulturama i klasama, posjedovnoj strukturi i zapuštenosti.

Gradski-opštinski organ uprave utvrđuje pojedinačne parcele poljoprivrednog zemljišta koje se ne obrađuju.

Organ uprave iz stava 4. ovog člana ostvaruje saradnju sa nadležnim sudom za vođenje zemljišne knjige, odnosno katastrom nekretnina.

Podaci o kategorijama poljoprivrednog zemljišta vode se u formi službene evidencije prema podacima iz baze podataka zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina ili katastra zemljišta.

Federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: federalni ministar) će propisati metode i oblik obrazaca i način vođenja evidencija iz stava 1, 2, 3. i 4. ovog člana, te rok i način dostavljanja službenih evidencija Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo), a koje će se koristiti u svrhu uspostavljanja zemljišnog informacionog sistema (ZIS-a).

Član 10.

Kantonalni i gradski-opštinski organi uprave su dužni donijeti kartu upotrebne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta uz stručnu pomoć Federalnog zavoda za agropedologiju (u daljem tekstu: Federalni zavod).

Karta upotrebne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta je obavezujući akt pri izradi prostornih, urbanističkih i regulacionih planova i načina korištenja zemljišta u funkciji održivog razvoja i racionalne rekonstrukcije prostora.

Kartom upotrebne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta se određuju kategorije zemljišta po bonitetnim kategorijama, načinu korištenja i agrozonama, u odnosu na mogućnost njegove upotrebe za poljoprivrednu proizvodnju, uzimajući u obzir njegova prirodna svojstva, plodnost i zdravstveno stanje.

Federalni ministar će na osnovu prijedloga Federalnog zavoda propisati stručna mjerila za razvrstavanje poljoprivrednog zemljišta u kategorije upotrebne vrijednosti.

Član 11.

Materijalni i drugi uslovi za upravljanje, zaštitu, uređenje i racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta, kao dobra od opšteg interesa, obezbjeđuju se preko Federalnog i kantonalnih ministarstva i gradskih-opštinskih organa uprave.

III ZAŠTITA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Član 12.

Radi omogućavanja proizvodnje zdravstveno ispravne hrane, zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta, nesmetanog korištenja i zaštite prirode i okoliša, vlasnici, odnosno korisnici poljoprivrednog zemljišta provode zaštitu poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja i kontaminacije.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja i kontaminacije provodi se zabranom, ograničavanjem i sprečavanjem od direktnog unošenja, te unošenja vodom i zrakom štetnih i opasnih tvari i poduzimanjem drugih mjera za očuvanje i poboljšanje njegove plodnosti.

Štetnim i opasnim tvarima u poljoprivrednom zemljištu smatraju se tvari koje mogu prouzrokovati promjene hemijskih, fizičkih i bioloških osobina tla, uslijed čega se umanjuje njegova proizvodna sposobnost, odnosno onemogućava njegovo korištenje za poljoprivrednu proizvodnju.

Pod kontaminacijom tla podrazumijeva se unos različitih čvrstih, tečnih i gasovitih tvari, kao i radioaktivnih tvari koje dovode do promjene prirodnih svojstava tla, kao i do akumulacije štetnih i opasnih tvari na poljoprivrednim kulturama.

Zakorovljenošću i onečišćenjem poljoprivrednog zemljišta smatra se i vegetacijsko-proizvodni ostatak ako je ostavljen na poljoprivrednoj površini duže od jedne godine.

Onečišćenjem poljoprivrednog zemljišta smatra se i otpad od drveta, kamena, plastike, metala, nemetala, tečni i drugi otpatci, ako su ostavljeni na poljoprivrednoj površini i isti se moraju odmah ukloniti.

Federalni ministar će na prijedlog Federalnog zavoda, a po prethodno pribavljenom mišljenju naučno-stručnih institucija, propisati uputstvo o dozvoljenim količinama štetnih i opasnih tvari u tlu i metode njihovog ispitivanja.

Član 13.

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta u cilju utvrđivanja količine štetnih i opasnih tvari u tlu vrši se po programu koji donosi kantonalno ministarstvo.

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana vrši organizacija koja u pogledu kadra i opreme ispunjava propisane uslove, a koju ovlasti kantonalno ministarstvo.

Izvještaji o rezultatima ispitivanja dostavljaju se nadležnom kantonalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana završetka ispitivanja.

Kantonalno ministarstvo može zabraniti, odnosno ograničiti proizvodnju određenih poljoprivrednih proizvoda i upotrebu sredstava za zaštitu bilja i drugih sredstava na kontaminiranom zemljištu, ako rezultati ispitivanja to zahtijevaju.

O poduzetim mjerama kantonalno ministarstvo je obavezno obavijestiti nadležne državne i federalne organe uprave.

Član 14.

Na ime kontaminiranosti zemljišta uz puteve ispuštanjem štetnih i opasnih tvari, u skladu sa važećim zakonskim propisima, plaća se naknada.

Naknadu iz stava 1. ovog člana plaćaju vlasnici transportnih sredstava koja koriste naftu ili naftne derivate.

Osnovica za obračun naknade je zagađenje izraženo preko EBS-a (ekvivalentni broj stanovnika),

Plaćanje naknade iz stava 1. ovog člana je obaveza lica na čije je ime registrovano transportno sredstvo, odnosno vlasnika građevinske mašine za koju nije potrebna registracija.

Stopu visine naknade iz stava 1. ovog člana propisuje Vlada Federacije BiH, na prijedlog federalnog ministra

Naplaćena naknada po osnovu stava 1. ovog člana posebna je vrsta prihoda i to: 20% federalnog budžeta, 20% budžeta kantona i 60% budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi lice na čije je ime registrovano transportno sredstvo, odnosno vlasnik za građevinsku mašinu za koju nije potrebna registracija.

Federalni ministar će propisati bliže uslove i način korištenja sredstava iz stava 6. ovog člana.

Član 15.

U cilju zaštite, očuvanja i poboljšanja hemijskih, fizičkih i bioloških svojstava i obezbjeđenja pravilne upotrebe mineralnih i organskih đubriva obavezna je sistemska kontrola plodnosti tla koje je katastarskim klasiranjem zemljišta svrstana od prve do treće katastarske klase obradivog poljoprivrednog zemljišta.

Pravna i fizička lica, koja koriste poljoprivredno zemljište dužna su pratiti stanje i provoditi sistemska kontrolu plodnosti zemljišta.

Ispitivanje plodnosti tla se vrši svake pete godine.

Federalno ministarstvo će ovlastiti pravna lica koja u pogledu kadra i opreme ispunjavaju uslove za obavljanje poslova kontrole plodnosti tla.

Pravna lica iz stava 4. ovog člana dužna su o rezultatima ispitivanja podnositi izvještaje vlasniku, odnosno korisniku zemljišta i nadležnom kantonalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana završetka ispitivanja.

Uputstvo o postupku i radnjama iz stava 1., 2. i 3. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 16.

Zabranjeno je ispuštanje štetnih i opasnih tvari koje mogu oštetiti i promijeniti proizvodnu sposobnost poljoprivrednog zemljišta kao i upotreba mineralnih i organskih đubriva, te sredstava za zaštitu bilja u količini većoj od dozvoljene.

Pravna ili fizička lica koja onečiste poljoprivredno zemljište štetnim i opasnim tvarima, tako da je poljoprivredna proizvodnja na tom zemljištu umanjena ili onemogućena, dužni su platiti naknadu štete vlasnicima ili korisnicima zemljišta u iznosu koji utvrde sporazumno ili prema odštetnom cjenovniku.

Odštetni cjenovnik iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar na prijedlog Federalnog zavoda.

Ako se ne postigne sporazum, visinu naknade određuje nadležni sud.

Ako dođe do zagađenja i onečišćenja poljoprivrednog zemljišta ispuštanjem opasnih i štetnih tvari u količini većoj od dozvoljene, počinioc štete snosi troškove radova na ispitivanju i dekontaminaciji, odnosno sanaciji poljoprivrednog zemljišta.

Ako lica iz stava 2. ovog člana u određenom roku ne saniraju poljoprivredno zemljište, sanaciju će provesti pravno ili fizičko lice koje rješenjem odredi nadležno kantonalno ministarstvo na osnovu mišljenja Federalnog zavoda i to na trošak pravnog ili fizičkog lica koje je to bilo dužno učiniti.

Rješenje iz stava 5. ovog člana izvršno je danom donošenja tog rješenja, a žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Plaćanje troškova ispitivanja i dekontaminacije, odnosno sanacije zagađenog zemljišta od strane počinioca štete, ne isključuje odgovornost počinioca štete i po drugim propisima.

Član 17.

Radi zaštite poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja i kontaminacije, a u cilju održavanja njegove proizvodne sposobnosti, provodi se ispitivanje i trajno praćenje stanja onečišćenosti poljoprivrednog zemljišta štetnim i opasnim tvarima, koje obuhvata:

- uvođenje monitoringa poljoprivrednog zemljišta, kojim se trajno prati stanje svih promjena poljoprivrednog zemljišta (opštih, fizičkih, hemijskih i bioloških),

- uspostavljanje informacionog sistema za zemljište (ZIS-a).
Poslove iz stava 1. ovog člana obavlja Federalni zavod.

Član 18.

Federalno ministarstvo na prijedlog Federalnog zavoda donosi programe za trajno praćenje stanja onečišćenosti i kontaminacije poljoprivrednog zemljišta (monitoring) i prati izvršenje tih programa.

IV PROMJENA NAMJENE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA I NAKNADA

Član 19.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu sa planovima prostornog uređenja i aktima određenim ovim zakonom.

Namjena zemljišta u planovima prostornog uređenja utvrđuje se na osnovu karte upotrebne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i to:

1. zemljište od 1. do 3. bonitetne kategorije utvrđuje se isključivo kao poljoprivredno zemljište,
2. zemljište od 4. do 6. bonitetne kategorije utvrđuje se kao poljoprivredno i samo izuzetno kao zemljište za ostale namjene,
3. zemljište 7. i 8. bonitetne kategorije utvrđuje se kao zemljište koje će se prema potrebama koristiti i za druge namjene.

Izuzetno, kada ne postoje druge mogućnosti i kada to zahtijeva opšti interes, koji utvrđuje Vlada Federacije BiH, poljoprivredno zemljište od 1. do 3. bonitetne kategorije može se planom prostornog uređenja utvrditi kao zemljište za izgradnju kapitalnih objekata od opšteg interesa za državu Bosnu i Hercegovinu i Federaciju, ali na osnovu poljoprivredne saglasnosti koju izdaje Federalno ministarstvo.

Kapitalni objekti od opšteg interesa iz stava 2. i 3. ovog člana su: saobraćajnice, željeznice, aerodromi, hidroakumulacije, vodoprivredni objekti za odbranu od poplava i objekti za iskorištavanje industrijskih i ostalih mineralnih sirovina površinskim kopom.

Član 20.

Federalno ministarstvo daje saglasnost na plan prostornog uređenja kantona, po pitanju poljoprivrednog zemljišta (u daljem tekstu: prostorni plan kantona).

Prostorni plan kantona ne može se provoditi, ako za isti nije pribavljena saglasnost iz stava 1. ovog člana.

Skupština kantona daje saglasnost na planove prostornog uređenja za manje prostorne cjeline unutar kantona (područje opštine, posebno područje, gradovi, naselja), uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnog ministarstva.

Planovi prostornog uređenja iz stava 3. ovog člana ne mogu se provoditi ukoliko za iste nije pribavljena saglasnost Skupštine kantona.

Stručne poslove u vezi sa prikupljanjem potrebne dokumentacije za izdavanje saglasnosti iz stava 1. i 3. ovog člana obavlja Federalni zavod.

Član 21.

Poljoprivredno zemljište ne može se koristiti u nepoljoprivredne svrhe niti mu se može promijeniti namjena ukoliko nije donesen prostorni i urbanistički plan u skladu sa odredbama Zakona o prostornom uređenju ("Službene novine Federacije BiH", br. 52/02), kojim se detaljno utvrđuje namjena prostora - poljoprivrednog zemljišta.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta se vrši poljoprivrednom saglasnošću, koju izdaje kantonalno ministarstvo.

Urbanističku saglasnost izdaje organ nadležan za poslove prostornog uređenja nakon pribavljene poljoprivredne saglasnosti po službenoj dužnosti.

Uz zahtjev za izdavanje poljoprivredne saglasnosti dostavlja se izvod iz regulacionog plana za to područje, kopija katastarskog plana parcela koje čine građevinsku parcelu, zemljišno-knjižni izvadak, posjedovni list, pedološki nalaz ovlaštene institucije i mišljenje Federalnog zavoda.

Poljoprivredna saglasnost izdaje se u formi rješenja, nakon dostavljanja dokaza o uplati naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Poljoprivrednom saglasnošću utvrđuje se rok do kada se predmetno zemljište mora vratiti poljoprivrednoj proizvodnji, ukoliko se radi o privremenoj promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta.

Primjerak poljoprivredne saglasnosti dostavlja se Federalnom ministarstvu.

Član 22.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta može biti trajna i privremena.

Trajnom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta u smislu ovog zakona smatra se svako korištenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju naselja, industrijskih objekata, vodenih akumulacija, željezničkih pruga, prometnica, sportskih terena, pošumljavanje ili izvođenje drugih radova kojima se trajno onemogućava korištenje tog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju.

Privremenom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovog zakona, smatra se promjena namjene poljoprivrednog zemljišta za određeni period poslije koga se poljoprivredno zemljište može ponovo koristiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Privremena promjena namjene poljoprivrednog zemljišta može se utvrditi na period do jedne godine za podizanje građevina privremenog karaktera za potrebe gradilišta, organizovanje sajмова, javnih manifestacija i sl.

Privremenom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se i eksploatacija industrijskih mineralnih sirovina i ostalih mineralnih sirovina i treseta predviđenih rudarskim planovima i projektima, te stvaranje odlagališta čvrstog i tečnog otpada i drugih mineralnih sirovina, na period do pet godina.

Član 23.

Pravna i fizička lica koja trajno ili privremeno mijenjaju namjenu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe plaćaju naknadu zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od opšteg interesa, osim u slučajevima iz člana 25. ovog zakona.

Poljoprivredno zemljište ne može se početi koristiti u nepoljoprivredne svrhe dok se ne izvrši uplata naknade iz stava 1. ovog člana.

Organi nadležni za izdavanje odobrenja za gradnju objekata ili izvođenje radova ne mogu izdati odobrenje dok stranka (korisnik, investitor) ne priloži poljoprivrednu saglasnost za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe.

Naknada se plaća za cijelu građevinsku parcelu, odnosno dio katastarskih parcela koje služe za redovnu upotrebu objekta.

Član 24.

Naknada za trajnu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta ne može biti manja od stostrukog katastarskog prihoda za to zemljište u tekućoj godini.

Visina naknade za privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta ne može biti manja od desetostrukog katastarskog prihoda tog zemljišta u tekućoj godini.

Naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta kome se privremeno mijenja namjena plaća se za svaku godinu i to: prvi put u postupku izdavanja poljoprivredne saglasnosti, a za ostale godine do 31. januara tekuće godine u kojoj se zemljište koristi, sve dok se zemljište ne privede kulturi prema uslovima utvrđenim u urbanističkoj saglasnosti, odobrenju za građenje i odobrenom projektu.

Vlada kantona donosi Odluku o visini naknade iz stava 1. i 2. ovog člana za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.

Naknada se ne plaća kada se izdaje poljoprivredna saglasnost za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe za:

- objekat koji služi za odbranu od poplava, za odvodnjavanje i navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, za uređenje bujica i zaštitu poljoprivrednog zemljišta od erozije,
- objekat namijenjen isključivo za primarnu poljoprivrednu proizvodnju,
- pošumljavanje poljoprivrednog zemljišta pod nagibom i zemljišta male proizvodne sposobnosti, kad je obavezu pošumljavanja tih površina propisalo svojom odlukom kantonalno ministarstvo ili nadležni gradski-opštinski organ uprave, odnosno kad pošumljavanje takvih zemljišta zatraži vlasnik ili ovlaštenik,
- pristupni poljski put u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Član 26.

Naplaćena naknada po osnovu promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe posebna je vrsta prihoda i to: 20% federalnog budžeta, 20% budžeta kantona i 60% budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi zemljište.

Član 27.

Sredstva iz člana 26. ovog zakona mogu se koristiti samo u slijedeće svrhe:

- izradu osnova, programa i projekata zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta,
- provođenje mjera zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta,
- uspostavu informacionog sistema za zemljište (ZIS),
- zemljišni monitoring,
- realizacija poslova utvrđenih Strategijom i Programom korištenja poljoprivrednog zemljišta.

Federalni ministar će propisati bliže uslove i način korištenja sredstava iz stava 1. ovog člana.

Član 28.

Pored plaćanja naknade iz člana 23. ovog zakona, investitor je dužan prije početka izvođenja radova na poljoprivrednom zemljištu da skine i deponuje plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja i rekultivacije zemljišta.

Obaveza gradskog-opštinskog organa uprave je da odredi lokaciju za čuvanje izdvojenog plodnog sloja tla, te isti koristi u skladu sa projektom rekultivacije i po odobrenju kantonalnog ministarstva.

Skidanje plodnog i potencijalno plodnog sloja tla investitor je dužan obaviti na osnovu pribavljenog pedološkog nalaza i mišljenja Federalnog zavoda.

Izdvojeni i sačuvani plodni i potencijalno plodni sloj tla, koji je skinut kod izgradnje industrijskih i drugih objekata, koristi se po odobrenju kantonalnog ministarstva, za osposobljavanje manje plodnog i neplodnog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju.

Član 29.

Poljoprivredno zemljište koje je privremeno promijenilo namjenu, odnosno korišteno za druge namjene, koje nemaju trajni karakter, privodi se prvobitnoj namjeni ili osposobljava za poljoprivrednu proizvodnju po projektu rekultivacije.

Investitor, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana je dužan, prije početka korištenja poljoprivrednog zemljišta, kantonalnom ministarstvu priložiti projekat rekultivacije.

Kantonalno ministarstvo daje saglasnost na projekat rekultivacije, po pribavljenom mišljenju Federalnog zavoda.

Član 30.

Projekat rekultivacije sadrži:

- postupak skidanja i čuvanja plodnog i potencijalno plodnog sloja tla,
- postupak tehničke, agrotehničke i biološke rekultivacije zemljišta i rokove,
- izvođenje pojedinih faza biološke rekultivacije poljoprivrednog zemljišta,
- dinamiku privođenja zemljišta poljoprivrednoj proizvodnji,
- ispitivanje štetnih i opasnih tvari u rekultiviranom tlu.

Član 31.

Korisnik ili investitor dužan je radi obezbjeđenja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta uplatiti na račun koji odredi kantonalno ministarstvo iznos od najmanje 30% potrebnih sredstava za rekultivaciju zemljišta i to prije nego korisnik stupi u privremeni posjed dodijeljenog mu zemljišta, a preostali dio u roku od godinu dana od dana uvođenja u posjed.

Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu se koristiti isključivo za rekultivaciju zemljišta.

Ukoliko se eksploatacijom industrijskih i ostalih mineralnih sirovina naruši vodni režim, odnosno dođe do procesa plavljenja, kao i zadržavanja vode, korisnik industrijskih i ostalih mineralnih sirovina dužan je izvršiti hidrotehničke radove kojima će se uspostaviti prvobitan vodni režim u tlu.

Po završenoj eksploataciji industrijskih i ostalih mineralnih sirovina kantonalno ministarstvo dužno je u roku od 60 dana raspisati tender i odabrati organizaciju koja će izvršiti rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta u skladu sa priloženim projektom rekultivacije.

Uputstvo o obaveznoj jedinstvenoj metodologiji za izradu projekata rekultivacije iz člana 29. ovog zakona, na prijedlog Federalnog zavoda donosi federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje Federalnog ministarstva energetike, rudarstva i industrije.

V KORIŠTENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Član 32.

Pravna lica koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na zemljištu, fizička lica koje su vlasnici zemljišta i drugi korisnici poljoprivrednog zemljišta (u daljem tekstu: korisnici), dužni su poljoprivredno zemljište koristiti kao dobar domaćin na način koji najviše odgovara prirodnim osobinama zemljišta i postojećim privredno-ekonomskim i agrotehničkim uslovima, te poljoprivrednu proizvodnju prilagoditi ekološkim standardima i standardima za zemljište.

Pod korištenjem poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se: osnovna i dopunska obrada zemljišta, unapređivanje voćnjaka, vinograda, livada i pašnjaka, kao i drugi radovi za racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje.

Za korištenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju ribnjaka, staklenika i drugih objekata primarne poljoprivredne proizvodnje potrebna je poljoprivredna saglasnost, koju izdaje kantonalno ministarstvo.

Član 33.

Na zemljištu uređenom putem komasacije ne može se vršiti usitnjavanje parcela.

Na obradivom poljoprivrednom zemljištu koje nije uređeno putem komasacije, fizička dioba parcele može se vršiti samo ako se obrazuje parcela najmanje od 0,5 ha, odnosno u kraškim predjelima 0,2 ha, osim ako to zahtijeva opšti interes utvrđen ovim zakonom.

Član 34.

Kantonalno ministarstvo će, na prijedlog gradskog–opštinskog organa uprave, prema lokalnim uslovima, a u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje, propisati taksu na zapušteno poljoprivredno zemljište, njenu visinu, način naplate i korištenje naplaćenih sredstava.

Ako korisnici ne obrađuju poljoprivredno zemljište na način propisan u članu 32. ovog zakona, dužni su platiti taksu iz stava 1. ovog člana.

Član 35.

Gradsko-opštinsko vijeće propisuje odlukom potrebne agrotehničke mjere zaštite i korištenja poljoprivrednog zemljišta u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju.

Pod agrotehničkim mjerama iz stava 1. ovog člana smatraju se: sprečavanje erozije, sprečavanje zakorovljenosti, obavljanje usluga poljoprivrednim mašinama i oruđima, čišćenje kanala, zabrana, odnosno obaveza uzgoja pojedinih vrsta bilja na određenom području, mjere za zaštitu od poljskih šteta, korištenje i uništavanje biljnih otpadaka, održavanje živica i međa, održavanje poljskih puteva, sprečavanje zasjenjivanja susjednih čestica, sadnju i održavanje vjetrozaštitnih pojasa i dr.

Agrotehničkim mjerama u svrhu zaštite poljoprivrednog zemljišta od erozije podrazumijeva se:

- ograničenje ili potpuna zabrana sječe voćaka i drugih drveća, osim sječe iz agrotehničkih razloga,
- ograničavanje iskorištavanja pašnjaka propisivanjem vrsta i broja stoke, te vremena i načina ispaše,
- zabrana preoravanja livada, pašnjaka i neobrađenih površina na strmim zemljištima i njihovo pretvaranje u oranice s jednogodišnjim kulturama,
- zabrana skidanja humusnog, odnosno oraničnog sloja sa obradivog poljoprivrednog zemljišta,
- određivanje obaveznog zatravljivanja strmog zemljišta,
- zabrana proizvodnje jednogodišnjih kultura, odnosno obaveza sadnje dugogodišnjih nasada i višegodišnjih kultura.

Korisnici poljoprivrednog zemljišta dužni su održavati dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu.

Član 36.

Korisnici poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, donose dugoročni program korištenja tog zemljišta.

Programom iz stava 1. ovog člana se utvrđuju i ona zemljišta na kojima nije moguće organizovati poljoprivrednu proizvodnju, s tim što se ta zemljišta ustupaju gradu-opštini radi njihovog korištenja za pošumljavanje ili druge namjene.

Član 37.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, dužan je sklopiti ugovor o zakupu ili koncesiji u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na zakup i koncesiju poljoprivrednog zemljišta, te koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama člana 32. ovog zakona.

Ako korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države nije u mogućnosti da koristi poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama člana 32. ovog zakona, dužan je obavijestiti kantonalno ministarstvo najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Član 38.

Na poljoprivrednom zemljištu koje je obuhvaćeno hidromeliorativnim sistemom mogu se u svrhu dovođenja i odvođenja voda uspostaviti služnosti.

O uspostavi služnosti iz stava 1. ovog člana rješava gradsko-opštinsko vijeće.

Za uspostavu služnosti vlasniku opterećenog zemljišta, naknadu plaćaju lica u čiju je korist služnost uspostavljena.

U pogledu utvrđivanja visine naknade za uspostavljenu služnost primjenjuju se propisi Zakona o eksproprijaciji.

Protiv odluke gradskog-opštinskog vijeća može se pokrenuti upravni spor.

Član 39.

Ako korisnik poljoprivrednog zemljišta na kojem postoji pravo vlasništva nije u mogućnosti koristiti poljoprivredno zemljište u skladu sa članom 32. ovog zakona, dužan je obezbjediti njegovo korištenje putem ugovora o davanju zemljišta u zakup ili na drugi način, a u skladu sa propisima o obligacionim odnosima i propisima o davanju nepokretnosti u zakup.

Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži naročito namjenu i vrijeme korištenja, iznos naknade, uslove za raskid ugovora, prava i obaveze ugovarača u vezi sa prijevremenim raskidom ugovora.

Član 40.

Ako vlasnik poljoprivrednog zemljišta ne može obezbjediti korištenje zemljišta na način iz člana 39. ovog zakona, dužan je obavijesti gradski-opštinski organ uprave najkasnije do 31. marta tekuće godine, te ustupiti to poljoprivredno zemljište na raspolaganje gradskom-opštinskom organu uprave.

Vlasnik koji obavijesti gradski-opštinski organ uprave u skladu sa stavom 1. ovog člana oslobođen je obaveze plaćanja takse na zapušteno poljoprivredno zemljište.

Vrijeme na koje se ustupa poljoprivredno zemljište gradskom-opštinskom organu uprave na raspolaganje ne može biti kraće od tri godine.

Poljoprivredno zemljište ustupljeno gradskom-opštinskom organu uprave daje se na privremeno korištenje putem javne licitacije u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje, a u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na zakup poljoprivrednog zemljišta.

Podaci o poljoprivrednom zemljištu ustupljenom gradskom-opštinskom organu uprave i datom na privremeno korištenje dostavljaju se kantonalnom ministarstvu.

Član 41.

Vlasniku poljoprivrednog zemljišta može se, na njegov pismeni zahtjev, vratiti poljoprivredno zemljište i prije isteka ugovorenog roka ako su ispunjeni uslovi za raskid ugovora.

Zemljište se može vratiti samo po isteku tekuće ekonomske godine.

Ekonomskom godinom, u smislu ovog zakona, smatra se period od početka jesenjih radova u tekućoj godini do vremena završetka berbe kasnih usjeva u narednoj godini.

Korištenje pašnjaka

Član 42.

Pašnjak je poljoprivredno zemljište obraslo prirodnom pašnjačkom vegetacijom koja služi za ispašu stoke.

Pašnjakom, u smislu ovog zakona smatra se i zemljište koje služi za izgon, odnosno odmaranje stoke (utrine).

Član 43.

Pašnjacima u vlasništvu države upravljaju kantonalna ministarstva.

Pašnjak u vlasništvu fizičkih lica koriste njihovi vlasnici u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Član 44.

Iznimno, pašnjak se može privesti drugoj kulturi, ako se time postiže racionalnije i ekonomičnije korištenje zemljišta, ako promjena kulture neće dovesti do erozije i ispiranja tla i ako se ne ometa normalno korištenje drugih pašnjaka.

Privođenje pašnjaka drugoj kulturi vrši se na osnovu ekonomsko-tehničke dokumentacije i mišljenja Federalnog zavoda, uz saglasnost kantonalnog ministarstva.

Član 45.

Granice pašnjaka u vlasništvu države utvrđuje kanton na čijem području se ti pašnjaci nalaze.

Kantonalno ministarstvo je dužno voditi katastar pašnjaka u vlasništvu države.

Član 46.

Korištenje pašnjaka u vlasništvu države utvrđuje kanton na čijem se području nalazi pašnjak.

Kod utvrđivanja uslova iz stava 1. ovog člana, moraju se obezbjediti zaštita i uređenje pašnjaka, kao i opravdani interesi korisnika pašnjaka.

Član 47.

U korištenju pašnjaka, u vlasništvu države, prvenstvo ispaše stoke imaju fizička lica koje su ranije koristila taj pašnjak.

Član 48.

Visinu naknade za korištenje pašnjaka u vlasništvu države (pašarina), utvrđuje kantonalno ministarstvo, na početku svake godine.

Naknada za korištenje pašnjaka, uplaćuje se na račun kantona.

Sredstva iz stava 2. ovog člana mogu se koristiti samo za unapređenje pašnjaka.

Član 49.

Kantonalno ministarstvo određuje rokove početka i završetka ispaše na pašnjacima.

Zabranjena je ispaša stoke prije, odnosno poslije određenih rokova ispaše iz stava 1. ovog člana.

Član 50.

Kantonalno ministarstvo donosi bliže propise o uslovima i načinu korištenja pašnjaka i pojilište na pašnjacima u vlasništvu države, kao i sadržaj ekonomsko-tehničke dokumentacije.

Član 51.

U skladu sa odredbama ovog zakona, koje se odnose na pašnjake u vlasništvu države, a koji se nalaze na upravljanju i korištenju kod preduzeća, pravo raspolaganja stiče kanton na čijem se području nalazi pašnjak.

Zabrana nomadske ispaše stoke

Član 52.

Radi zaštite poljoprivrednih kultura i radi sprječavanja pojave i širenja zaraznih bolesti životinja, te radi zaštite zdravlja ljudi od zoonoza koje se sa ovaca i drugih životinja mogu prenijeti na ljude, zabranjuje se nomadska ispaša stoke na poljoprivrednom zemljištu.

Pod nomadskom ispašom stoke u smislu ovog zakona, smatra se ispaša stoke gonjenjem preko poljoprivrednog zemljišta, ispaša stoke na poljoprivrednom zemljištu izvan mjesta prebivališta, odnosno sjedišta držaoca stoke, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 53.

Držaocem stoke i drugih životinja u smislu ovog zakona smatra se vlasnik, odnosno korisnik stoke i druga lica koja napasaju stoku.

Član 54.

Ne smatra se nomadskom ispašom stoke, u smislu ovog zakona, uobičajena ispaša stoke na pašnjacima u vlasništvu države i ispaša stoke na zemljištu koje je vlasništvo držaoca stoke ili je zemljište uzeo u zakup.

Član 55.

Nomadskom ispašom u smislu člana 52. stav 2. ovog zakona ne smatra se ispaša stoke na pašnjacima pod uslovom da se doprema stoke na ispašu i otprema stoke vrši prijevoznim sredstvima i da je držalac stoke zaključio ugovor sa zakupodavcem zemljišta o ispaši stoke na tom zemljištu.

Ugovor iz stava 1. ovog člana mora sadržavati podatke o zakupodavcu i zakupoprincu zemljišta, o vremenu za koje je ugovorena ispaša, o broju stoke koje se mogu napasati, o veličini zemljišta i mjestu gdje se to zemljište nalazi.

Ugovor iz stava 1. ovog člana registruje se kod nadležnog gradskog-opštinskog organa uprave u mjestu ispaše stoke.

Član 56.

Federalni ministar će donijet uputstvo kojim se propisuju elemente zabrane nomadske ispaše stoke.

VI UREĐENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Član 57.

Pod uređenjem poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se poduzimanje tehničkih, hidrotehničkih i agrotehničkih meliorativnih mjera za povećanje produktivnosti, regulisanje vodnog režima i poboljšanje plodnosti tla.

Član 58.

Poljoprivredno zemljište na području na kome je izgrađen sistem za navodnjavanje koristi se po godišnjem programu koji donosi pravno lice koje upravlja sistemom za navodnjavanje, a koji naročito sadrži: površinu zemljišta koje se može navodnjavati, dinamiku navodnjavanja pojedinih kultura, dužinu trajanja navodnjavanja i količinu vode za navodnjavanje.

Godišnji program korištenja sistema za navodnjavanje donosi se uz saglasnost kantonalnog ministarstva.

Pravno lice koje upravlja sistemom za navodnjavanje dužno je obavijestiti korisnika poljoprivrednog zemljišta u sistemu za navodnjavanje o godišnjem programu korištenja sistema.

Član 59.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u sistemu za navodnjavanje dužan je koristiti sistem za navodnjavanje u skladu sa programom iz člana 58. stav 2. ovog zakona.

Pravno lice koje upravlja sistemom za navodnjavanje dužno je redovno održavati sistem za navodnjavanje (održavanje pumpi, uništavanje korova, uklanjanje nanosa mulja, održavanje cjevovoda i dr.), kao i obezbjediti redovnu kontrolu kvaliteta vode na sadržaj opasnih i štetnih tvari i da o tome vodi evidenciju.

Član 60.

Međusobni odnosi pravnih lica koja upravljaju sistemom za navodnjavanje i korisnika sistema uređuju se ugovorom o korištenju, održavanju i obezbjeđivanju funkcionisanja tog sistema, kao i utvrđivanja naknade za korištenje vode iz sistema.

Član 61.

Poljoprivredno zemljište koje je pod uticajem podzemnih i površinskih voda, odnosno ima neregulisan vodni režim tla, potrebno je urediti sistemom mjera za odvodnjavanje.

Odvodnjavanje se provodi na osnovu projekta koji se izrađuje za dato meliorativno područje.

Federalni ministar će propisati uputstvo o jedinstvenoj metodologiji za izradu projekta za odvodnjavanje.

VII RASPOLAGANJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM

Član 62.

Poljoprivrednim zemljištem čiji je vlasnik država, osim onoga koje se vraća ranijim vlasnicima po posebnom zakonu i koje je predmet povrata, raspolaže se prema opštim propisima o raspolaganju nekretninama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Odlukom kojom se odlučuje o vlasničkim i drugim stvarnim pravima na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države obavezno se obezbjeđuje zaštita i unapređenje privredno-ekonomskih, ekoloških i drugih interesa države i njenih građana.

Akt o promjeni statusa poljoprivrednog zemljišta (zakup, prodaja, koncesija) mora biti donesen u skladu sa ovim zakonom i drugim pratećim propisima koji regulišu ovu oblast.

Akt donesen suprotno utvrđenoj proceduri u stavu 3. ovog člana smatra se ništavnim.

Prodaja

Član 63.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države prodaje se samo u iznimnim slučajevima, ako postoji utvrđeni interes za Federaciju.

Odluka o raspisivanju javnog natječaja za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, te odluka o izboru najpovoljnije ponude na osnovu tog natječaja provodi se u skladu sa odredbama Zakona o prometu nepokretnosti.

Promet državnim poljoprivrednim zemljištem može se vršiti samo u svrhu obavljanja poljoprivredne djelatnosti, te u postupku arondacije i komasacije kao i putem zamjene zemljišta.

Član 64.

Sredstva ostvarena od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države posebna su vrsta prihoda i to: 20% federalnog budžeta, 20% budžeta kantona i 60% budžeta jedinica lokalne samouprave na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu se koristiti samo u svrhe utvrđene članom 27. ovog zakona, a federalni ministar će propisati bliže uslove i način korištenja tih sredstava.

Zakup

Član 65.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države može se dati u zakup fizičkom i pravnom licu u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje, zajedno sa objektima koji mu pripadaju, opremom i višegodišnjim zasadima.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države dato u zakup ne može se dati u podzakup.

Ako su se na poljoprivrednom zemljištu na dan sklapanja ugovora o zakupu nalazili nasadi kojima se za vrijeme trajanja zakupa smanjila vrijednost krivnjom zakupoprimca, zakupodavcu pripada naknada za umanjenu vrijednost tih zasada.

Ako su zasadi uklonjeni, zakupodavcu pripada naknada koja odgovara vrijednosti tih zasada u vrijeme sklapanja ugovora.

Član 66.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države zavisno o vrsti korištenja zemljišta daje se u zakup na rok do 5 godina, putem javnog konkursa.

Odluku o raspisivanju javnog konkursa za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i odluku o izboru najpovoljnije ponude donosi kantonalno ministarstvo, na čijem se području zemljište nalazi.

Ako se poljoprivredno zemljište u vlasništvu države nalazi na području dva ili više kantona odluku o raspisivanju javnog konkursa i odluku o izboru najpovoljnije ponude donosi kantonalna skupština na čijem je području veći dio površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Stručne poslove u vezi sa prikupljanjem potrebne dokumentacije za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države obavlja kantonalno ministarstvo.

Član 67.

Na osnovu odluke o izboru najpovoljnije ponude na javnom konkursu za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države kantonalno ministarstvo i podnosilac ponude sklapaju ugovor o zakupu.

Kantonalno ministarstvo dužno je primjerak ugovora o zakupu dostaviti u roku od 15 dana nadležnom sudu za vođenje zemljišne knjige, odnosno katastru nekretnina i Federalnom ministarstvu.

Na osnovu sklopljenog ugovora o zakupu, u posjed poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države zakupoprimeca uvodi kantonalno ministarstvo.

Član 68.

Ugovor o zakupu sadrži obavezno odredbe koje se odnose na:

- podatke iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina,
- vrijeme trajanja zakupa,
- visinu i rok plaćanja zakupnine,
- opis i vrijednost objekata, uređaja i zasada, te način njihova održavanja,
- vrijeme amortizacije zasada,
- prava i obaveze zakupoprimeca,
- namjenu korištenja zakupljenog zemljišta,
- razloge za otkaz ugovora,
- razloge za prestanak ugovora.

Član 69.

Zakupnina se utvrđuje zavisno od namjene korištenja, lokacije i drugih ekonomskih uslova, u skladu sa kriterijima koje utvrđuje kantonalno ministarstvo, a ista je posebna vrsta prihoda i to: 20% federalnog budžeta, 20% budžeta kantona i 60% budžeta jedinice lokalne samouprave na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Sredstva ostvarena po osnovu zakupa poljoprivrednog zemljišta mogu se koristiti samo u svrhe utvrđene članom 27. ovog zakona, a federalni ministar će propisati bliže uslove i način korištenja tih sredstava.

Član 70.

Ugovor o zakupu na određeno vrijeme prestaje istekom vremena na koje je sklopljen.

Ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države može u svako vrijeme sporazumno prestati.

Ugovor o zakupu prestaje ako zakupljeno poljoprivredno zemljište prestane biti poljoprivredno zbog promjene namjene ili ranije, ako se zemljište koristi suprotno odredbama sklopljenog ugovora ili odredbama ovog zakona.

U slučaju iz stava 3. ovog člana zakupoprimec je dužan u roku od šest mjeseci od dana prestanka ugovora o zakupu predati u posjed zemljište vlasniku.

Član 71.

Zakupodavac može otkazati ugovor o zakupu u slučaju ako zakupoprimec:

- ne plati zakupninu,
- ne koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu države kao dobar domaćin,
- obrađuje poljoprivredno zemljište suprotno odredbama sklopljenog ugovora,
- daje zakupljeno poljoprivredno zemljište u podzakup,
- protivno odobrenju zakupodavca izvrši investicijske radove na poljoprivrednom zemljištu koji prelaze granice uobičajenog raspolaganja ili promijeni vrstu korištenja poljoprivrednog zemljišta,
- obavlja aktivnosti suprotno zakonskim propisima o zaštiti prirode ili radnje koje imaju negativan uticaj na bogatstvo ili stanje prirodnog područja, te ako na bilo koji način ugrožava opstanak prirodnih vrijednosti.

Član 72.

Zakupoprimac nema pravo na povrat neamortizovane vrijednosti trajnih zasada na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, ako zakupni odnos prestaje na njegov zahtjev ili njegovom krivnjom.

Član 73.

Po prestanku ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta zakupoprimac može u roku od 6 mjeseci:

1. uzeti one dijelove opreme i građevine koje je on podigao,
2. tražiti naknadu stvarne vrijednosti opreme koja se može utvrditi za opremu koju nije moguće odnijeti, vegetacije koju je zasadio, te instalacija i zahvata za zaštitu zemljišta koji su poboljšali kvalitet poljoprivrednog zemljišta, ako je zasadio zasade i postavio navedene uređaje i objekte uz saglasnost zakupodavca,
3. ako nije postignut dogovor sa zakupodavcem srušiti i ukloniti na vlastiti trošak bez potraživanja naknade građevinske objekte privremenog karaktera koje je podigao.

U slučaju neizvršenja ove obaveze iz stava 1. tačka 3. rušenje ili uklanjanje može izvršiti zakupodavac na teret zakupoprimca.

Ako zakupoprimac zasadi zasade ili izgradi uređaje i objekte bez odobrenja zakupodavca, nema pravo na povrat neamortizovane vrijednosti zasada prestankom ugovora o zakupu.

Prestankom zakupa zakupodavac ima pravo na zasađene zasade i izgrađene objekte i uređaje, a zakupoprimcu mora platiti njihovu još neamortizovanu vrijednost, ako su zasadi, odnosno objekti i uređaji napravljeni s njegovom saglasnošću.

Zasadi, objekti i uređaji pripadaju zakupodavcu bez odštete ako su bili zasađeni i izgrađeni bez njegova odobrenja.

Zakupodavac ima pravo ukloniti uređaje kod kojih je to moguće bez štete.

Član 74.

Na raskid ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koji nije regulisan odredbama ovog zakona, primjenjuju se propisi o obligacionim odnosima.

Koncesija

Član 75.

Koncesija za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države može se dati pravnom licu samo u sljedeća dva slučaja:

- u svrhu biljne i stočarske proizvodnje, uključujući ribarstvo, lov i ribolov, na vrijeme do 10 godina,
- za dugogodišnje zasade na vrijeme od 10 do 30 godina, a ako se pojave izuzetne okolnosti koje zahtijevaju ulaganja za koje je potrebno duže vremensko razdoblje, ugovoreni rok se može produžiti, ali ne može biti duži od 50 godina.

Vlada Federacije BiH može svojom odlukom odrediti pojedine kategorije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za koje se ne može dati koncesija.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države za čije je korištenje data koncesija ne može se davati u zakup ili podkoncesiju.

Član 76.

Odluku o raspisivanju javnog konkursa za davanje koncesije na poljoprivredno zemljište u vlasništvu države donosi Vlada Kantona na prijedlog kantonalne Komisije za koncesije.

Konkursni postupak provodi kantonalna Komisija za dodjelu koncesije.

Član 77.

Na osnovu pravosnažne odluke o davanju koncesije kantonalno ministarstvo i koncesionar sklapaju ugovor o koncesiji u pisanom obliku.

Ugovor o koncesiji koji nije sklopljen u pisanom obliku nema pravno dejstvo. Davalac koncesije dužan je primjerak ugovora o koncesiji dostaviti nadležnom sudu za vođenje zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina radi upisa ugovora o koncesiji.

Na osnovu sklopljenog ugovora o koncesiji u posjed poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koncesionara uvodi kantonalno ministarstvo.

Prava i obaveze korisnika koncesije iz ugovora o koncesiji mogu se prenijeti na fizička lica u prvom nasljednom redu, uz uslov da se bavi poljoprivrednom proizvodnjom do isteka roka koncesije.

Član 78.

Ugovor o koncesiji obavezno sadrži odredbe i podatke o:

- poljoprivrednom zemljištu,
- vremenu trajanja koncesije,
- načinu i uslovima korištenja zemljišta,
- obliku, visini, te načinu i rokovima plaćanja naknade za koncesiju,
- mogućnostima i razlozima otkaza ugovora ili jednostranog raskida ugovora,
- dozvoli postavljanja privredno-proizvodnih objekata, pomoćnih uređaja i objekata za korištenje zemljišta, ako su u skladu s propisima o prostornom uređenju i građenju, te njihovoj pripadnosti po isteku koncesije,
- zalogu i hipoteci.

Koncesionar je obavezan uz ugovoru o koncesiji priložiti privredno-proizvodni program, koji čini njegov sastavni dio.

Član 79.

Početna visina naknade za koncesiju iznosi najmanje 10% visine godišnjeg katastarskog prihoda poljoprivrednog zemljišta koje se daje pod koncesiju.

Naknada za koncesiju plaća se godišnje.

Evidenciju naplate naknade vodi kantonalno ministarstvo.

Na iznos naknade iz stava 2. ovog člana koji nije plaćen u roku, plaća se zakonska zatezna kamata.

Član 80.

Naknada za koncesiju na poljoprivredno zemljište u vlasništvu države posebna je vrsta prihoda i to: 20% federalnog budžeta, 20% budžeta kantona i 60% jedinica lokalne samouprave na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Sredstva ostvarena po osnovu davanja koncesija za korištenje poljoprivrednog zemljišta mogu se koristiti samo u svrhe utvrđene članom 27. ovog zakona.

Federalni ministar će propisati bliže uslove i način korištenja tih sredstava.

Član 81.

Tekst pripremljenog ugovora o prodaji, o zakupu i odluke o davanju koncesija za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države dostavlja se prije njihovog potpisivanja na prethodno mišljenje Federalnom pravobranioocu u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude.

Federalni pravobranilac dužan je dati svoje mišljenje na akte iz stava 1. ovog člana u roku od 15 dana od datuma prijema.

Ako Federalni pravobranilac ne dostavi svoje mišljenje na akte iz stava 1. ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema istih smatra se da je ugovor pravno valjano sačinjen i da nije zaključen na štetu Federacije BiH, odnosno države BiH.

Član 82.

Primjerak ugovora o prodaji, zakupu i o koncesiji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države dostavlja se Federalnom ministarstvu finansija.

Član 83.

Kantonalno ministarstvo može i prije isteka vremena koncesije otkazati ugovor o koncesiji, ako koncesionar i nakon opomene:

- koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu države suprotno ugovoru,
- ne primjenjuje mjere i postupke predviđene propisima o zaštiti i korištenju poljoprivrednog zemljišta.

Član 84.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države može se zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih i pravnih lica odlukom u slučaju okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta i u cilju racionalnijeg korištenja poljoprivrednog zemljišta, a u skladu sa Zakonom o arondaciji.

Odluku o zamjeni poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana donosi Federalno ministarstvo na prijedlog kantonalnog ministarstva.

Član 85.

Poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države raspolaže se u skladu sa Strategijom gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (u daljem tekstu: Strategija).

Strategiju donosi Vlada Federacije BiH na prijedlog Federalnog ministarstva, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Građanima se garantuje pravo vlasništva na poljoprivredno zemljište.

Izuzetno, za zemljište koje je napušteno, ili je vlasnik odsutan duže od dvije godine, ili je vlasnik nepoznat ili se ne može utvrditi vlasništvo, gradsko-opštinsko vijeće može takvo zemljište dati u zakup zainteresiranim licima na rok do 5 godina, u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje.

Sredstva naknade za zakup (zakupnina) iz stava 4. ovog člana uplaćuju se i vode kao posebna vrsta prihoda u budžetu grada-opštine.

Ako se vlasnik ne javi u roku od pet godina od dana zasnivanja zakupa, sredstva iz prethodnog stava mogu se koristiti samo u svrhe utvrđene članom 27. ovog zakona.

Član 86.

Jedinice lokalne samouprave u skladu sa Strategijom donose Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za svoje područje (u daljem tekstu: Program) uz saglasnost kantonalnog ministarstva.

Program treba sadržavati:

- ukupnu površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države,
- podatke o dosadašnjem raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države,
- površine određene za povrat imovine,
- površine određene za prodaju,
- površine određene za koncesiju,
- površine određene za zakup.

Površine poljoprivrednog zemljišta utvrđuju se u Programu prema podacima iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina.

Program iz stava 1. ovog člana jedinice lokalne samouprave dužne su donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 87.

Prije donošenja Strategije i Programa, jedinice lokalne samouprave ne mogu raspolagati poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

U cilju sprečavanja daljnjeg usitnjavanja zemljišnih površina i obradivog poljoprivrednog zemljišta, pravni poslovi prometa poljoprivrednog zemljišta nisu dozvoljeni ako imaju za posljedicu cijepanje parcela.

VIII NADZOR

Član 88.

Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, kao i upravni nadzor nad radom ovlaštenih pravnih lica u prenijetim im poslovima iz nadležnosti federalnog organa uprave vrši Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo vrši instancijski nadzor i daje stručna uputstva, objašnjenja i saglasnosti u primjeni zakona nad radom pravnih lica kojima su povjerena javna ovlaštenja.

Federalno ministarstvo obavlja upravni nadzor nad zakonitošću akata kojima se rješava o upravnim stvarima, te vrši nadzor i ostvaruje neposredan uvid i kontrolu u postupanju pravnih lica kojim su povjerena javna ovlaštenja, daje instrukcije za izvršenje poslova i traži podatke i obavještenja o izvršenju ovoga zakona i drugih propisa donesenih na osnovu ovoga zakona i izviještaj o izvršenju poslova u vršenju javnih ovlaštenja.

Federalno ministarstvo vrši i nadzor u dijelu izvršenja federalne politike po pitanju poljoprivrednog zemljišta, kao dobra od opšteg interesa koju provode nadležni kantonalni i gradski-opštinski organi uprave.

Kantonalno ministarstvo obavlja upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona u poslovima koji su dati u nadležnost kantona i nad pravnim licima kojima su prenijeta javna ovlaštenja, a iz nadležnosti kantona.

Član 89.

Inspeksijski nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega obavlja federalni organ uprave nadležan za poslove poljoprivredne inspekcije (u daljem tekstu: Federalna poljoprivredna inspekcija) i kantonalni organi uprave nadležni za poslove poljoprivredne inspekcije (u daljem tekstu: kantonalna poljoprivredna inspekcija).

Poslove inspeksijskog nadzora iz nadležnosti Federalne i kantonalne poljoprivredne inspekcije obavljaju poljoprivredni inspektori.

Član 90.

Kantonalni poljoprivredni inspektor ovlašten je i obavezan provoditi kontrolu nad svim poslovima, osim onih za koje je ovim zakonom određeno da ih neposredno obavlja federalna poljoprivredna inspekcija, a naročito:

- da li se obradivo poljoprivredno zemljište obrađuje ne umanjujući njegovu vrijednost,
- zaštite zemljišta od onečišćenja štetnim i opasnim tvarima,
- korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, ako takvo korištenje nije dozvoljeno po ovom zakonu ili propisu donesenom na osnovu njega,
- provođenje propisanih agrotehničkih mjera,
- održavanje dugogodišnjih zasada i višegodišnjih kultura podignutih radi zaštite od erozije,
- provođenje odredaba ovog zakona o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta,
- namjenskog korištenja sredstava prikupljenih na osnovu ovog zakona,
- naplate i korištenja takse iz člana 34. ovog zakona,
- raspolaganje i korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države,
- provođenje mjera propisanih ovim zakonom za ispitivanje dozvoljenih količina štetnih i opasnih tvari u tlu i vodi za navodnjavanje, kao i ispitivanje plodnosti tla,
- način i uslove korištenja pašnjaka i pojilišta,
- izdatih urbanističkih suglasnosti u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno provjerava da li je prethodno pribavljena poljoprivredna saglasnost i plaćena naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta,
- vođenja evidencija koju u skladu sa odredbama ovog zakona vode gradski-opštinski organi uprave.

Kantonalni poljoprivredni inspektor poduzima i druge mjere, odnosno obavlja druge radnje za koje je ovim i drugim zakonima i propisima ovlašten.

Član 91.

Ako utvrdi da je prekršen ovaj zakon ili propis donesen na osnovu ovog zakona, kantonalni poljoprivredni inspektor ima pravo i obavezu:

- rješenjem narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka, odnosno nepravilnosti u određenom roku,
- zabraniti upotrebu poljoprivrednog zemljišta za druge namjene, osim ako je po zakonu ili propisu izdanom po osnovu zakona dozvoljena upotreba u druge svrhe,
- zabraniti zagađivanje poljoprivrednog zemljišta pri njegovom korištenju i narediti povrat istog u prethodno stanje o trošku onoga koji je prouzrokovao zagađenje,
- narediti sanaciju napuštenih iskopa pijeska i drugih kopova na poljoprivrednom zemljištu i sanaciju zemljišta privremeno korištenog za druge namjene,
- narediti izvođenje hidrotehničkih radova kojima će se uspostaviti prvobitni vodni režim u tlu,
- zabraniti odlaganje bilo koje vrste štetnih i opasnih tvari i vegetacijsko-proizvodnih ostataka na poljoprivrednom zemljištu,
- zabraniti korištenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju ribnjaka, staklenika, ili drugih objekata, ako investitor nema poljoprivredne saglasnosti,
- zabraniti, odnosno ograničiti proizvodnju određenih vrsta poljoprivrednog bilja i vode za navodnjavanje, ako rezultati analize pokažu da je to neophodno,
- zabraniti nomadsku ispašu stoke na poljoprivrednom zemljištu,
- zabraniti upotrebu đubriva i hemijskih sredstava ukoliko se analizom utvrdi da su narušena hemijska i biološka svojstva tla,
- podnijeti nadležnom organu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka,
- poduzeti i druge mjere, odnosno obavljati druge radnje za koje je posebnim propisima ovlašten.

Član 92.

Federalni poljoprivredni inspektor u provođenju inspekcijskog nadzora nad primjenom odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona ovlašten je da:

- kontroliše vođenje službenih evidencije o poljoprivrednom zemljištu i pašnjacima koje su propisane ovim zakonom,
- kontroliše rad Federalnog zavoda po pitanjima provođenja poslova i zadataka koji su mu povjereni ovim zakonom,
- kontroliše postupak i radnje ovlaštenih pravnih lica za obavljanje systemske kontrole plodnosti tla,
- kontroliše izdate poljoprivredne suglasnosti,
- kontroliše da li su korisnici poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države donijeli dugoročne programe korištenja zemljišta,
- kontroliše uslove i način korištenje sredstava ostvarenih na osnovu promjene namjene poljoprivrednog zemljišta, zakupa, prodaje, koncesije i naknade za korištenje pašnjaka,
- kontroliše ugovore o prodaji, zakupu i davanju koncesije na poljoprivredno zemljište u vlasništvu države,
- kontroliše način raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države prije donošenja Strategije i Programa,
- kontroliše izdata rješenja o oslobađanju plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta,
- obavlja sve poslove i zadatke iz nadležnosti kantonalne poljoprivredne inspekcije, ukoliko ova iz ma kog razloga ne izvršava poslove i zadatke utvrđene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega,
- poduzima i druge mjere, odnosno obavlja druge radnje za koje je drugim zakonima i propisima ovlašteno.

Član 93.

Pravna lica koja podliježu nadzoru nadležnog poljoprivrednog inspektora dužna su mu omogućiti obavljanje inspekcijskog nadzora, pružiti potrebne podatke i obavijesti, te obezbjediti uslove za nesmetan rad.

Pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su na zahtjev poljoprivrednog inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti podatke i materijale koji su mu potrebni za poslove inspekcijskog nadzora.

Rok iz stava 2. ovog člana mora biti primjeren vrsti zahtjeva.

Član 94.

Ako poljoprivredni inspektor u provođenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj zakon ili propis donesen na osnovu ovog zakona poljoprivredni inspektor će zapisnički konstatovati nepravilnosti i nedostatke i rješenjem odrediti mjere i rok za njihovo otklanjanje.

Ako poljoprivredni inspektor utvrdi da je povredom propisa učinjen prekršaj, dužan je bez odlaganja podnijeti zahtjev, odnosno prijavu za pokretanje prekršajnog postupka.

Poljoprivredni inspektor može do donošenja rješenja o izvršenom prekršaju ili presude o kaznenom djelu privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokazi.

O privremenom oduzimanju dokumentacije ili predmeta iz stava 3. ovog člana izdaje se potvrda.

Protiv rješenja kantonalnog poljoprivrednog inspektora može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja kantonalnog ministarstva može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja federalnog poljoprivrednog inspektora može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja Federalnog ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Član 95.

Poljoprivredni inspektor će donijeti rješenje i odmah narediti izvršenje rješenja kada utvrdi da pravno lice obavlja djelatnost za koju mu je radi počinjenog prekršaja izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

U provođenju rješenja iz stava 1. ovoga člana poljoprivredni inspektor će pečaćenjem ili na drugi način zatvoriti prostorije (objekat) u kojem se obavlja djelatnost, a može do konačne odluke nadležnog organa privremeno oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obavlja djelatnost.

Žalba na rješenje iz stava 1. ovoga člana ne zadržava izvršenje rješenja.

Kada je u javnom interesu potrebno poduzeti hitne mjere, odnosno spriječiti štetu koja bi mogla nastati, rješenjem poljoprivrednog inspektora može se odrediti da žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

IX KAZNE NE ODREDBE

Član 96.

- Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice, ako:
- zemljište u građevinskom području i zemljište izvan tog područja predviđeno dokumentima prostornog uređenja za izgradnju ne održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju sve dok rješenje o odobrenju za građenje ne postane konačno (član 7.),
 - ako izazove onečišćenje i kontaminaciju poljoprivrednog zemljišta iz člana 12. ovog zakona,

- proizvodi poljoprivredne proizvode na poljoprivrednom zemljištu na kome je zabranjena ili ograničena proizvodnja i upotreba sredstava za zaštitu bilja i drugih sredstava (član 13. stav 3. ovog zakona),
- ako ispušta ili odlaže štetne i opasne tvari na poljoprivredno zemljište, te nepravilno upotrebljava mineralna i organska đubriva i sredstva za zaštitu bilja u količini većoj od dozvoljene (član 16. ovog zakona),
- mijenja namjenu poljoprivrednog zemljišta ili ga koristi u nepoljoprivredne svrhe prije donošenja plana prostornog uređenja kojim se tom zemljištu utvrđuje namjena (član 19. ovog zakona),
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe bez poljoprivredne saglasnosti (član 21. stav 2. i 5. ovog zakona),
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe duže od roka utvrđenog poljoprivrednom saglasnošću za privremenu promjenu namjene (član 22. stav 4. i 5. ovog zakona),
- ne uplati propisanu naknadu radi obezbjeđenja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta (član 31. stav 1. ovog zakona),
- koristi poljoprivredno zemljište suprotno članu 32. ovog zakona,
- vrši usitnjavanje parcela na zemljištu uređenom putem komasacije (član 33. stav 1. ovog zakona),
- ne postupi u skladu sa članom 37. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000,00 do 2.000,00 KM.

Član 97.

- Novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 KM, kaznit će se za prekršaj pravno lice, ako:
- ne vodi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje koristi ili kojim upravlja, odnosno kojim raspolaže (član 9. stav 3. ovog zakona),
 - ne provodi zaštitu poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja i kontaminacije iz člana 12. stav 1. ovog zakona,
 - ne plaća naknadu na ime kontaminiranosti zemljišta uz puteve ispuštanjem štetnih i opasnih tvari (član 14. stav 4.),
 - ne vrši obaveznu sistemsku kontrolu ispitivanja plodnosti tla (član 15. ovog zakona),
 - prije početka izvođenja radova ne skinu i deponuje plodni i potencijalno plodni sloj tla, te postupi suprotno odredbama člana 28. stav 3. ovog zakona,
 - ne izvrši potrebne hidrotehničke radove (član 31. stav 3. ovog zakona),
 - ne plati taksu u skladu sa članom 34. ovog zakona,
 - vrši ispašu stoke prije, odnosno poslije određenih rokova (član 49. stav 2. ovog zakona),
 - koristi poljoprivredno zemljište za nomadsku ispašu stoke suprotno članu 52. ovog zakona,
 - ne donese godišnji program korištenja sistema za navodnjavanje (član 58. stav 1. ovog zakona),
 - ne koristi sistem za navodnjavanje u skladu sa godišnjim programom (član 59. stav 1. ovog zakona),
 - ne održava redovno sistem za navodnjavanje (član 59. stav 2. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 do 2.000,00 KM.

Član 98.

Novčanom kaznom od 500,00 do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac (fizičko lice), ako:

- zemljište u građevinskom području i zemljište izvan tog područja predviđeno dokumentima prostornog uređenja za izgradnju ne održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju sve dok rješenje o odobrenju za građenje ne postane konačno (član 7.),

- proizvodi određene poljoprivredne proizvode i upotrebljava sredstva za zaštitu bilja i druga sredstva na kontaminiranom zemljištu (član 13. stav 3. ovog zakona),
- ne plaća naknadu na ime kontaminiranosti zemljišta uz puteve ispuštanjem štetnih i opasnih tvari (član 14. stav 4.),
- mijenja namjenu poljoprivrednog zemljišta ili ga koristi u nepoljoprivredne svrhe prije donošenja plana prostornog uređenja i drugih akata kojim se tom zemljištu utvrđuje namjena (član 19. stav 1. ovog zakona),
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe bez poljoprivredne saglasnosti kantonalnog ministarstva (član 21. stav 2. i 5. ovog zakona),
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe duže od roka utvrđenog poljoprivrednom saglasnošću za privremenu promjenu namjene (član 22. stav 4. i 5. ovog zakona),
- prije početka izvođenja radova ne skine i deponuje plodni i potencijalno plodni sloj tla, te postupi suprotno odredbama člana 28. ovog zakona,
- ne uplati propisanu naknadu radi obezbjeđenja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta (član 31. stav 1. ovog zakona),
- koristi poljoprivredno zemljište suprotno članu 32. ovog zakona,
- ako korisnik ne plati taksu u skladu sa članom 34. ovog zakona,
- ne obezbjedi korištenje poljoprivrednog zemljišta, ili ako o tome ne obavijesti gradski-opštinski organ uprave (član 39. i član 40. stav 1. ovog zakona),
- vrši privođenje pašnjaka drugoj kulturi bez ekonomsko-tehničke dokumentacije, mišljenja Federalnog zavoda i bez saglasnosti kantonalnog ministarstva (član 44. stav 2. ovog zakona),
- vrši ispašu stoke prije, odnosno poslije određenih rokova (član 49. stav 2. ovog zakona),
- koristi poljoprivredno zemljište za nomadsku ispašu stoke suprotno članu 52. ovog zakona,
- ne koristi sistem za navodnjavanje u skladu sa godišnjim programom (član 59. stav 1. ovog zakona).

Član 99.

Novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 KM, kaznit će se za prekršaj odgovorna lica u organu uprave ako se ne vode propisane evidencije o poljoprivrednom zemljištu, ne koriste sredstva ostvarena promjenom namjene, zakupom, koncesijom, prodajom i zamjenom poljoprivrednog zemljišta na način utvrđen u članu 27. ovog zakona, ako izda odobrenje za izgradnju objekata ili izvedbu radova, odnosno rješenje za eksploataciju industrijskih i ostalih mineralnih sirovina, bez prethodno pribavljene poljoprivredne saglasnosti, ne raspiše tender za odabir organizacije koja će izvršiti rekultivaciju, ako izvrši (cijepanje) fizičku diobu parcela manju od 0,5 ha, odnosno 0,2 ha, te ne donesu Strategiju raspolaganja poljoprivrednim zemljištem (član 9., član 21. stav 2. i 5, član 22. stav 4. i 5., član 31. stav 4., član 33., član 85. stav 2. i član 87. ovog zakona).

Istom kaznom kaznit će se i odgovorno lice u gradskim-opštinskim organima uprave, ako:

- ne vode propisane evidencije o poljoprivrednom zemljištu,
- ne utvrde program zaštite poljoprivrednog zemljišta,
- ne provode propisane mjere protiv sprečavanja erozije,
- ne poduzmu mjere privremenog preuzimanja neobrađenog zemljišta,
- ne koriste sredstva ostvarena promjenom namjene, zakupom, koncesijom, prodajom i zamjenom poljoprivrednog zemljišta na način utvrđen u članu 27. ovog zakona,
- raspolazu poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države prije donošenja Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Član 100.

Pored kazne za prekršaj iz člana 97., odnosno za prekršaj iz člana 98. ovog zakona može se počiniocu izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta kada su ti predmeti upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje ili su nastali izvršenjem prekršaja, kao i zaštitna mjera oduzimanja imovinske koristi postignute izvršenjem prekršaja.

Član 101.

Sredstva dobivena od novčanih kazni za prekršaje i izrečenih zaštitnih mjera po odredbama ovog zakona su prihod Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

X PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 102.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države može ići u postupak privatizacije nakon što Parlament Federacije BiH, na prijedlog Vlade Federacije BiH utvrdi mjerila i kriterije kojima uređuje postupak i sadržaj privatizacije poljoprivrednog zemljišta.

Član 103.

Postupci prodaje, davanja u zakup, koncesije, izdavanja poljoprivredne saglasnosti i utvrđivanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države započeti do stupanja na snagu ovog zakona dovršit će se prema odredbama ovog zakona.

Ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta, sklopljeni i ovjereni prije stupanja na snagu ovog zakona su važeći do isteka ugovorenog roka.

Član 104.

Do konačne izrade karata upotrebne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i izrade prostorno planske dokumentacije, korištenje poljoprivrednog zemljišta od 1. do 3. bonitetne kategorije u nepoljoprivredne svrhe može se vršiti samo za izgradnju kapitalnih objekata od opšteg interesa utvrđenih u članu 19. stav 4., ali ne duže od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 105.

Do donošenja stručnih mjerila za razvrstavanje zemljišta u kategorije upotrebne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta, utvrđivanje bonitetnih kategorija poljoprivrednog zemljišta u Federaciji BiH obavljat će Federalni zavod.

Član 106.

Odredbe ovog zakona o plaćanju naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe i o pribavljanju poljoprivredne saglasnosti ne primjenjuju se na zemljište koje je proglašeno građevinskim do 23. decembra 1975. godine kao dana stupanja na snagu Zakona o zaštiti i korištenju poljoprivrednog zemljišta ("Službeni list SR BiH", broj: 37/75).

Član 107.

U roku od godinu od dana stupanja na snagu ovog zakona federalni ministar donijet će slijedeće provedbene propise :

- obliku obrazaca i načinu vođenja evidencija o poljoprivrednom zemljištu (član 9. stav 8. ovog zakona),
- stručnim mjerilima za razvrstavanje zemljišta u kategorije upotrebne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta (član 10. stav 4. ovog zakona),
- dozvoljenoj količini štetnih i opasnih tvari u tlu (član 12. stav 7. ovog zakona),
- postupku i radnjama ispitivanja plodnosti tla (član 15. stav 6. ovog zakona),
- odštetni cjenovnik iz člana 16. stav 3. ovog zakona,
- bliže uslove i način korištenja sredstava ostvarenih od kontaminiranosti zemljišta uz puteve, promjene namjene, zakupa, koncesije i prodaje poljoprivrednog zemljišta (član 14. stav 7., član 27. stav 2., član 64. stav 2. , član 69. stav 2. i član 80. stav 3. ovog zakona),
- uputstvo o obaveznoj jedinstvenoj metodologiji za izradu projekta rekultivacije (član 31. stav 5. ovog zakona),
- zabrani nomadske ispaše stoke (član 56. ovog zakona),
- jedinstvenoj metodologiji za izradu projekta za odvodnjavanje (član 61. stav 3. ovog zakona).

Član 108.

Na poljoprivrednom zemljištu gdje je izvršena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih sirovina prije stupanja na snagu ovog zakona, korisnici ovih sirovina dužni su u roku od pet godina izvršiti rekultivaciju tog zemljišta i privesti ga prvobitnoj namjeni po projektu rekultivacije.

Član 109.

U roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, Federalno ministarstvo će u suradnji sa Federalnim zavodom i Federalnom upravom za geodetske i imovinsko pravne poslove pripremiti posebnu odluku za Vladu Federacije BiH o potrebi provedbe postupka inventure zemljišnih resursa, sa rokovima i kategorijama upotrebe poljoprivrednog zemljišta za sve poljoprivredne parcele u Federaciji BiH.

Kantonalno ministarstvo će, na prijedlog gradskog–opštinskog organa uprave, prema lokalnim uslovima, a u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje, propisati taksu na zapušteno poljoprivredno zemljište, njenu visinu, način naplate i korištenje naplaćenih sredstava u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 110.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena odredaba Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98).

Do donošenja podzakonskih propisa iz člana 107. ovog zakona na teritoriji Federacije BiH primjenjivat će se podzakonski propisi koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 111.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E

I Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje Zakona o poljoprivrednom zemljištu sadržan je u odredbi tačke c) Amandmana VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je u isključivoj nadležnosti Federacije utvrđivanje gospodarske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korištenja zemljišta na federalnom nivou.

Federalna vlast ima pravo stvarati politiku i donositi zakone iz svake od ovih ovlasti.

II Obrazloženje za donošenje zakona

Polazeći od utvrđenog principa Ustava poljoprivredno zemljište, kao dobro od opšteg interesa i neobnovljivi prirodni resurs, uživa posebnu zaštitu i koristi se pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom.

Vlada Federacije BiH Zaključkom V, broj:62/28 04 od 12.02.2004. godine usvojila je Informaciju o stanju poljoprivrednog zemljišta u FBiH i implementaciji Zakona o poljoprivrednom zemljištu u FBiH («Službene novine FBiH» broj 2/98), a koju je podnijelo Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Zaključkom je naloženo Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da oformi Komisiju za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu ili izradi Nacrt novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu u skladu sa novonastalim društveno-ekonomskim odnosima i prema stečenim iskustvima u upravnoj praksi i primjeni, odnosno provođenju Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Donošenjem ovog zakona obezbjedio bi se osnov za zaštitu poljoprivrednog zemljišta kao dobra od opšteg interesa za FBiH i državu BiH i sprječavanje njegovog korištenja u nepoljoprivredne svrhe, uspostavljanje tržišta poljoprivrednim zemljištem (promet, zakup i koncesija), čime se obezbjeđuju preduslovi za optimalno korištenje poljoprivrednog zemljišta.

Uzimajući u obzir ograničene površine poljoprivrednog zemljišta u FBiH, njegovo efikasno iskorištavanje je jedan od bitnih preduslova za razvoj sektora poljoprivrede. U tom kontekstu, cilj donošenja ovog zakona je postići optimalno korištenje zemljišta razvojem politike i institucija koje će uspostaviti ravnotežu između javnih i privatnih interesa u korištenju poljoprivrednog zemljištem u Federaciji BiH.

III Pravna rješenja

Zakon je sistematizovan po poglavljima, kojih ukupno ima deset, i to:

1. Opšte odredbe

U ovom poglavlju definiše se sadržaj zakona, daju definicije poljoprivrednog, obradivog, neobradivog, zapuštenog i miniranog zemljišta, predviđaju ograničenja u korištenju ovog zemljišta, utvrđuje se da strana fizička i pravna lica ne mogu biti vlasnici ovog zemljišta, i daju se mogućnosti njegove promjene namjene, na osnovu planske dokumentacije ili opšteg interesa.

2. Evidencija

U poglavlju se definiše obaveza uspostavljanja i vođenja evidencija o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, odnosno kojim država raspolaže, a koje je dato u zakup, koncesiju ili promijenilo namjenu; evidencija o obradivom i neobradivom poljoprivrednom zemljištu po katastarskim kulturama, klasama i posjedovnoj strukturi, evidenciju o zemljištu koje je promijenilo namjenu i katastar pašnjaka, definišu se nadležni organi za vođenje evidencija.

3. Zaštita poljoprivrednog zemljišta

U poglavlju se definišu procedure zaštite poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja, uspostavljanjem zabrana, ograničenja i sprečavanja direktnog unošenja u tlo štetnih i opasnih tvari, daje se definicija kontaminiranosti tla, uspostavlja se obaveza ispitivanja-kontrole plodnosti tla svake pete godine, uvodi se monitoring za praćenje stanja zemljišta, uspostavlja se informacioni sistem za zemljište (ZIS), povjeravaju se stručni poslovi Federalnom Zavodu za agropedologiju, definišu se procedure za naknadu šteta. Ovim odredbama se obezbjeđiva kvalitetna osnova za upravljanje poljoprivrednim zemljištem i za uvođenje metoda i pravila koji su na snazi u razvijenim zemljama.

4. Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta i naknada

Cilj odredbi ovog poglavlja je spriječiti korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, definisan je postupak i procedura za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, uspostavlja se zabrana korištenja obradivog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, definišu se uslovi koji se moraju ispuniti za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i uspostavlja zabrana promjene namjene poljoprivrednog zemljišta od 1. do 3. bonitetne kategorije, te se taksativno definišu izuzetni slučajevi od opšteg interesa za Federaciju i državu BiH, definisani su uslovi za ostale kategorije poljoprivrednog zemljišta koje mogu promijeniti namjenu uz obavezno dostavljanje urbanističke saglasnosti, poljoprivredne saglasnosti i dokaza o plaćenju naknadi za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, taksativno su utvrđeni slučajevi u kojima se ne plaća naknada, utvrđena je obaveza skidanja i deponovanja plodnog i potencijalno plodnog poljoprivrednog zemljišta, data je definicija rekultivacije i kada je ona obavezna za saniranje oštećenog zemljišta, te je definisano šta je projekat rekultivacije i šta on treba da sadrži.

5. Korištenje poljoprivrednog zemljišta

Poglavljje u kojem je definisano vođenje zemljišne politike, odnosno poglavljje u kojem se definiše da sva pravna i fizička lica (vlasnik ili korisnik) moraju koristiti zemljište na način koji odgovara njegovim prirodnim osobinama i postojećim ekonomskim i agrotehničkim uslovima, definisani su postupci u slučaju kada pravna ili fizička lica nisu u mogućnosti da poljoprivredno zemljište koriste na propisan način da su obavezna dati zemljište u zakup ili na drugi način kako je to regulisano propisima o davanju nepokretnosti u zakup, date su definicije agrotehničkih mjera, utvrđen način korištenja pašnjaka i uspostavljena zabrana nomadske ispaše ovaca.

6. Uređenje poljoprivrednog zemljišta

Poglavljje definiše mjere uređenja poljoprivrednog zemljišta kroz tehničke, hidrotehničke i agrotehničke mjere u cilju povećanja njegove produktivnosti, regulisanja njegovog vodnog režima i povećanja plodnosti.

7. Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem

Poglavljje definiše oblike raspolaganja poljoprivrednim zemljištem čiji je vlasnik država, odnosno kojim država raspolaže, jasno su definisani postupci, uslovi i način zakupa, prodaje i davanje pod koncesiju ovog poljoprivrednog zemljišta, definisano je ko su nadležni organi za prikupljanje dokumentacije za raspolaganje poljoprivrednim zemljištem kao i postupak.

8. Nadzor

Poglavljje u kojem je definisano da Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva vrši upravni nadzor nad primjenom provođenja odredbi ovog zakona, definisana je nadležnost, zadaci i mjere koje preduzima poljoprivredna inspekcija, definisane su nadležnosti i mjere koje preduzima kantonalni poljoprivredni inspektor, definisane su nadležnosti i mjere koje preduzima federalni poljoprivredni inspektor.

9. Kaznene odredbe

Poglavlje u kojem se propisuju novčane kazne u rasponu od 10.000,00 do 50.000,00 KM za pravna lica, a za fizička lica u rasponu od 2.000,00 do 5.000,00 KM koja postupe suprotno odredbama ovog zakona.

10. Prijelazne i završne odredbe.

Poglavlje u kojem je definisan postupak privatizacije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, inventura poljoprivrednog zemljišta, rokovi za donošenje podzakonskih propisa koji trebaju biti doneseni na osnovu ovog zakona, rokovi za rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta, te pitanja primjene podzakonskih akata koji su na snazi do donošenja podzakonskih akata propisanih ovim zakonom.

IV Način izvršenja zakona

Za implementaciju i izvršenje ovog zakona federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva treba donijeti deset (10) provedbenih propisa u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

V Financijska sredstva

Za donošenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva u Budžetu Federacije BiH.